СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 110. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 13. травня 1931. VOL. XXXIX. No. 110. Jersey City, N. J., Wednesday, May 13, 1931. THREE CENTS.

ДОПУСКАЮТЬ ЧИМРАЗ МЕНШЕ ІМІГРАНТІВ

ВАШИНГТОН. — У біжучім році не допустять до Злучених Держав навіть 100,000 нових іміґрантів, себто допустять таке мале число, якого не памятають від 1862 року. Навіть підчас світової війни, а то в 1918 р., коли то припинено приїзд іміґрації, прибуло до Злучених Держав більше іміґрантів, ніж їх прибуде в 1931 році.

ДОБАЧУЄ НЕЩАСТЯ В МИТАХ.

НЮ ЙОРК. — По цілій Америці слухали промови Вилієма Ґрегема, голови „Брітіш Борд оф Трейд", котрий говорив з Лондону на радіо про економічну депресію. Ґрегем зазначив, що митні стіни, якими повідмежовували себе держави, являються найбільшою перешкодою у боротьбі з економічними недомаганнями.

Він підніс, що Данія, яка визнає вільну торговлю, зискала, а Німеччина й Злучені Держави, які завели високі охоронні мита, втратили.

ВЗИВАЄ БИЗНЕСМЕНІВ ДО ВИГОТОВЛЕННЯ ПРОГРАМИ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Бора взиває американських бизнесменів, щоби вони зійшлися на наради і виробили програму, що треба робити, щоби ліквідувати теперішню економічну депресію. Бора каже, що така програма буде підставою для нарад в конґресі.

ТАРИФА СТАНЕ ПОЛІТИЧНОЮ СПРАВОЮ.

ВАШИНГТОН. — Обі політичні партії мабуть раді з того, що найважнішим питанням підчас слідуючої президіяльної кампанії буде справа високої тарифи. Кажуть, що тарифа стане в той спосіб політичною справою, біля якої будуть обертатися політичні плятформи. В той спосіб дражливіше питання прогибиції відійде на друге місце.

ВОКЕР ОБІЦЮЄ РЕФОРМИ.

НЮ ЙОРК. — Мейор Вокер каже, що він виступає проти критиків його адміністрації за те, що вони валять цілу систему і самі інституції, хоч на ділі система є доброю, а тільки є певні недомагання в особах.

Вокер каже далі, що міг би взятися вже тепер за певні реформи, але не хоче цього робити, щоби не думали, що він це робить під примусом, тому, що переводять слідство над адміністрацією міста. Але по слідстві він готов взятися до реформ і використати ті поміченя, які знайде комісія.

НЕ ЗАБРАКНЕ ОДНОГО, А ТО ВОДИ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорчани журилися довгий час не тільки безробіттям, але й тим, що їм готово забракнути води. Та в останніх днях впали такі дощі, що вже мають стільки води, що їм вистарчить на цілий рік.

ПОКИДАЮТЬ ГРЕКУ І ЛАТИНУ.

НЮ ГЕЙВЕН. — Єйльский університет оголосив, що для осягнення вищих академічних степенів вже не треба доконче вчитися латини і греки, а можна ті мови заступити новітніми мовами, а то французькою, німецькою, італійською або еспанською.

КУРТО ВИРАТУВАНИЙ.

БРИТІШ БЕЙЗ КЕМП (Ґренляндія). — Партія Воткинса знайшла метеорольоґічного дослідника, Августина Курто, котрий перебував серед вічних снігів і ледів 7 місяців. Як його привезли до табору, то він перший раз за 7 місяців обмився і перший раз за той час зїв снідання, яке складалося з хліба, соли і мармоляди, бо тих ласощів він не бачив.

НЕМА ПРОВІДНИКІВ.

ЮНІВЕРЗІТИ (Алабама). — Клод Дж. Баверс, з „Ди Ню Йорк Івнінґ Джорнел", виголосив бесіду зприводу столітньої річниці Алабамського університету і заявив, що від смерти Вилсона Злучені Держави не мають провідника.

Баверс казав, що ще ніколи демократичні установи не були так пересякнені цинізмом, як це діється тепер. На його думку, 5,000,000 безробітних є вислідом дурної нашої економічної політики. Він каже, що 40 держав є проти високих мит, а ми її далі держимося. Ми бачимо, що корупція зґанґринувала наше публичне життя, а нічого не робимо, щоби позбутися цеї національної неслави. Наші рекетірн і бандити є визовом, киненим нашій конституції. А все те є можливе тому, що нема дійсного провідника. А демократія, каже Баверс, без проводу є хаосом.

УЛЕКШУЮТЬ НАРОДИНИ.

ШИКАҐО.—„Презбитеріен Госпител" завів для жінок „інстолмент плен". Жінки, які заваготіють платять місячно по $5. В часі, коли вони є близько розвязання, вони вже вплатили до шпиталю $45. За ту суму шпиталь держить їх у часі розвязання 10 днів і покриває всі шпитальні кошти.

КАНАДА ДЕПОРТУВАЛА 36 ОСІБ.

Канадійський уряд депортував на днях 36 осіб англійських іміґрантів. Один між ними був в Канаді 35 літ. Більшість депортованих прогрішилася перед канадійськими законами.

ЗАПАСИ НЕПРОДАНОЇ ПШЕНИЦІ В КАНАДІ.

На основі обчислень Домініяльного Статистичного Бюра, взятих з елевейторів, млинів, залізниць і збіжевих компаній, стверджено, що з днем 31. березня в Канаді було 275,-190,9787 бушлів збіжжа. В той час у минулому році було менше, бо 228,646,367 бушлів.

ВЕЛИКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ НЕДОБІР КАНАДИ.

За минулий діловий рік, який скінчився 31. березня, Канада в торговельнім білянсі має $670,000,000 недобору. Попередній рік по кінець березня 1930 виказав торговлю Канади на $2,392,000,000, а минулий виказує всього $1,723,000,000.

ДОХОДИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ З АЛЯСКИ.

Півостров Аляску купили 1867 р. Злучені Держави від Росії за 8 міліонів долярів. Від часу купна по теперішній рік викопали вони там золота й інших металів на суму $633,-385,000, риболовство дало $861,500,000 доходу, а футряні шкіри вартували $124,800,-000. Разом Злучені Держави мали доходу з Аляски 1,600,-000,032 долярів.

КОМУНІЗМ У ШКОЛАХ.

В Торонто ведеться слідство в справі поширювання комуністичних летючок і агітаційних брошурок серед молоді в школах. Англійська преса подає, що комуністичну бібулу приносять до шкіл діти „чужинецького" походження.

ПОЛЬЩЕЮ ПРАВИТЬ ЧУЖИЙ КАПІТАЛ.

Всі польські компанії мали оборотового капіталу при кінці 1929 року пять і пів міліярда золотих. З того третина припадає на чужосторонний капітал. Одначе цей капітал контролював поверх 3 міліярди золотих. З тої причини в польській пресі пишеться, що Польща „випродується".

НОВИЙ ВИБРИК ДІТЕЙ СВОБОДИ.

З Нелсон, у Брітіш Колюмбії, повідомляють, що тамошні духобори привитали весну новими голими парадами. Сім нагих духоборок застала поліція на відкритому місці коло залізної дороги в Трумс. Поліція наказала їм прикритися чимнебудь, але вони не хотіли й слухати. Поліція вжила спеціяльного порошку, що викликає чуханку, а демонстранти боронилися струєю води з огородної кишки, яку підсунув їм один з мущин. Позатим мущини не мішалися до цієї весняної оказії. Поліція побідила і силою відправила духоборок до їх домів.

ДОХІД КАНАДИ З АЛЬКОГОЛЬНИХ НАПИТКІВ.

Чистий дохід домінії з продажі алькогольних напитків і з податків виносить за минулий рік $9,315,967.

НУЖДА НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

Виконавчий комітет Харкова заборонив продажу споживчих продуктів. Селян, котрі привозять на торг сільські продукти, арештують. Ще недавно можна було дістати в кооперативах обуву по 22 рублів за жіночу і 35 рублів за мужеську. Тепер вже нема. Зникло також мило, котре ще недавно можна було купити по ціні 6—8 рублів за кусень. Тепер вже не можна його дістати взагалі. Не можна також купити йодини, борового квасу і бандажів.

САНЬМИ ПОНАД ХАТИ И КОМИНИ.

З далеких околиць виленського воєвідства приходили недавно вістки про небувалі сніги, які цілком гамували життя тамошнього села. Під Сморґонем снігові засипи сягали верхів хат. Були випадки, що сани, їдучи по грубім снігу, наїжджали на дахи і комини засипаних хат.

ЧУЖИНЦІ ПРО ПОЛЯКІВ.

В останніх часах, у звязку з подіями на Західній Україні і на Шлеску та з балачками на засіданнях Ради Ліги Народів, заговорили про Польщу більш остро не лише англійські та німецькі часописи, але навіть і французька преса. Недавно французький журнал „Ревю Парляментер", що виходить у Парижі від 19 років, приніс довшу статтю свого начального редактора, Анрі де Шамбона, у якій говорить про потребу перегляду польських кордонів.

Зміст статті такий, що Польщу треба обкроїти до етноґрафічних меж, тобто обмежити до тих земель, на яких польське населення творить більшість. Дальше, на думку Шамбона, треба віддати Німцям так званий коридор, тому, що без того не дасться оминути війни між Польщею і Німеччиною. Взагалі Шамбон думає, що польсько-французький договір є небезпекою для мира і що його треба заступити французько - німецьким порозумінням.

Ця стаття є одним з щораз частіших французьких голосів, котрі розуміють потребу зміни визначених версальським договором кордонів.

СМЕРТЬ СОТОК ТИСЯЧ ПЕРЕЛЕТНИХ ПТИЦЬ.

З полудневої Німеччини наспіли такі вісти: Несподіваний поворот студені та снігу дорого коштував перелетні птиці. Велика скількість їх громад, утративши провідників, котрі з утоми впали мертві, бо не могли знайти в снігу поживи, збилися зі шляху й по кілька разів перелітали над тими самими околицями, все зміняючи напрям лету. По всій полудневій Німеччині лежать сотки тисяч трупів перелетних птиць.

НАВІТЬ ЧРЕЗВИЧАЙКА ЩАДИТЬ.

Преса доносить: Права опозиція розкинула по Москві летючки, які заповідають новий розпорядок шефа ДПУ, Менжинського. Це інструкція, як убивати на смерть „контрреволюціонерів". Екзекуцію буде переводити „з ощадностевих мотивів" лиш один жовнір, і то вистрілами ззаду, з револьверу системи Кольта.

АМЕРИКАНСЬКІ ТУРИСТИ В КАНАДІ В 1930 Р.

В 1930 р. приїхало до домінії 5,401,458 авт зі Злучених Держав. В порівнанню з 1929 р. є це зріст на 127,352. Статистика не виказує ще, скільки тими автомобілями прибуло осіб, скільки лишили в Канаді грошей, а зосібна, скільки дали заробити за алькогольні напитки.

МОЖНА ОГЛЯДАТИ ОСТАНКИ ЦІСАРЯ АВГУСТА.

Італійське правительство відкрило для публики гробницю Августа (жив у часах І. Христа), в котрій спочивають тлінні останки основника римської імперії, його родини й цілого ряду пізніших цезарів.

БЕЗБОЖНИЙ БАТАЛЬОН.

Союз войовничих безбожників узявся попри всі його дотеперішні заходи для поборювання віри і до створення безбожного батальону в Ленінграді за допомогою широких мас членів у большевицькій сівбі. Всі, хто вступить у той батальон, відбудуть систематичний военний вишкіл. Вертаються часи Нерона. Проти реліґії творять окреме військо.

ВЕЛИКДЕНЬ У МОСКВІ.

В день православних Великодних Свят церкви в Москві були набиті тисячами вірних. У той сам час перед церквами і на вулицях безбожна молодь співала протиреліґійні пісні і наслідувала з кпинами відправу богослуження. Товпи безбожників носили таблиці з написами: „Геть з Ісусом Христом" і „Хай живе Ленін". У трамваях недовірки перебиралися за священиків і, викпиваючи богослуження, їздили так цілий день по місті.

СПІР ЗА ҐРЕНЛЯНДІЮ.

Між Данією і Норвеґією були вже від давна непорозуміння за Східну Ґренляндію. Трактат між обома державами з 1929 р. в справі східної Ґренляндії не усунув цього непорозуміння, навпаки, ще більше його загострив. А оноді норвежський премієр Мовінкель заповів у парляменті, що виточить процес проти Данії перед Міжнародним Трибуналом у Газі. Проти виступу Мовінкля, який жадає, щоби Данія відступила Норвеґії східню Ґренляндію, запротестували усі Данці. Данські часописи всіх напрямків обвинувачують Норвеґію в аґресивних намірах.

ТАЄМНИЧА СМЕРТЬ ЧЕКІСТКИ.

В Москві згинула в дуже таємничий спосіб латвійська комуністка Ельза Ґрундман, членниця московської чеки. Вона кермувала наступом на Зимову Палату в Ленінґраді в 1917 р. і брала участь у формуванні червоної армії. Ленін іменував її за ті заслуги комісарем чеки на Україні Ґрундман вбили в їїж мешканні. Вбийники і причина вбивства — невідомі.

ВЛОМ ДО СИНАҐОҐИ.

Варшаві вломилися до синаґоґи, розбили касу і забрали з неї 400 золотих в готівці і дорогоцінности вартости 5 тисяч золотих. Знавці кажуть, що злодії мусіли розбивати касу найменше 5 годин. Поліція цукає за ними.

НЕЙМОВІРНА ДОРОЖНЕЧА В РАДЯНЩИНІ

РАДЯНСЬКИЙ УРЯД ЗАЙМАЄТЬСЯ СПЕКУЛЯЦІЄЮ НА ХАРЧАХ ТА НА ІНШИХ ПРЕДМЕТАХ ПЕРШОЇ НЕОБХІДНОСТИ.

МОСКВА (СССР). — Великий спад ціни російських паперових грошей примушує радянський уряд шукати все нових жерел державних прибутків. Комісар фінансів, Гринько, заявив, що уряд на деякий час припиняє друкування нових паперових грошей, а щоб мати в своїх руках потрібні грошеві знаки для щоденного обігу, уряд підвищує на 50% ціни на всі харчі та на предмети першої необхідности, які він має в своїх руках.

Для збільшення державних прибутків уряд відчиняє державні нічні клюби, в яких будуть продавати ріжні трунки по високих цінах. Наприклад, одна склянка пива коштуватиме 2 рублі, або 1 доляр. Таксамо й інші трунки будуть продавати по надзвичайно високих цінах.

Крім того уряд відкриває кілька власних крамниць в ріжних містах. В ново відкритих крамницях будуть продавати харчі та предмети першої необхідности в необмеженій скількости, але по дуже високих цінах. Так, наприклад, один фунт коровячого масла в таких крамницях буде коштувати десять рублів (5 долярів). Чим далі, ціни на все будуть постійно збільшуватись. Уряд сподівається таким чином випомпувати з населення грубі міліони грошей.

КОМУНІСТИЧНИЙ ЧАД У МОЛОДІ ПРОХОДИТЬ.

МОСКВА (СССР). — Молодий комуністичний інтернаціонал, до якого входять комуністи в віці між 18—22 роками, зробив звіт до III. інтернаціоналу про свою діяльність. З того звіту виходить, що багато комуністичної молоді кидає партію, особливо в Америці, Анґлії, Франції, Італії, Швеції, Югославії та Финляндії.

У звіті вказується, що причинами такої дезерції молодих членів з партії є антикомуністична пропаґанда в тих краях, а також певні вимоги комуністичної партії до своїх членів.

ЕПИСКОП ХОМИШИН ЗА ЛАТИНІЦАЗІЮ ЦЕРКВИ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Станиславівський владика Хомишин оголосив новий пастирський лист, звернений проти византійства в греко-католицькій Церкві. Довжезний пастирський лист доказує „єдиноспасення" латинського обряду й закликає греко-католицьку Церкву скорше позбутися византійства в своїм обряді та прилучитися до латинського обряду.

ВИЗНАЧНИЙ ГІСТЬ У ГАЛИЧИНІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — До Галичини загостив ґенеральний секретар Міжнародньої Юнії Товариств Прихильників Ліґи Націй, професор Т. Рісен. Професор Рісен є з роду Бельґієць. В своїй діяльности він нераз виявив себе прихильником українського народу. Після зложення офіційних візит у Львові представникам польської влади професор Рісен відвідав деяких українських діячів.

Увечері 26. квітня відбулася невиличка вечеря на честь шановного гостя, улаштована Українцями. Професор Рісен цікавився причинами, які назвав польський уряд, коли відмовився затвердити українське Товариство Прихильників Ліґи Націй. Між іншим таке німецьке та жидівське товариство в Польщі істнує. На закінчення професор радив Українцям знову подати свій статут до затвердження, а він вжиє морального впливу, щоб він був затверджений польською владою.

По затвердженню статута представники від українського населення під Польщею зможуть засідати на міжнародніх конґресах Товариств Ліґи Націй, як вони засідали до 1923 року, поки Товариство не було завішене в своїй діяльноста на домагання Ляхів, після ганебної постанови Ради Амбасадорів про признання Галичини Польщі.

ВОЛИНСЬКА ХРУНІЯДА ОБЄДНУЄТЬСЯ.

ЛУЦЬК (Волинь). — Відомий посол Певний виробив статут Волинського Українського Обєднання, що твердо стоятиме на ґрунті польської державности на українських землях. Тепер іде спішна підготовка до фактичного переведення в життя цієї хрунівської орґанізації, яка має обєднати всіх волинських, холмських та підляшських хрунів.

БРІЯН КАНДИДУЄ НА ПРЕЗИДЕНТА.

ПАРИЖ (Франція). — Міністер справ закордонних, Бріян, згодився виставити свою кандидатуру на президента Франції. Покищо відомо, що проти нього буде кандидувати теперішній президент Думерґ.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР ТРОХ ДЕРЖАВ.

РИМ (Італія). — Майже закінчено і підготовано до підпису новий торговельний договір трох европейських держав: Італії, Австрії та Угорщини. Митним договором Австрії з Німеччиною звяжуться з нею також Італія й Угорщина. Це витворює нову не лише економічну, але й політичну ситуацію в Европі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section ... of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
Full year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346. JERSEY CITY, N. J.

ПЕРШИЙ „ВИСЛІД" УГОДОВОСТИ

„Пацифікація" Галичини Польщею була такою страшною подією, що вона вперше розбудила чужинецьку пресу з її звичайної байдужности до української справи. „Пацифікація" відбилася спеціяльно голосним відгуком в англійській пресі. Вона вперше зацікавилася активно долею міліонів українського народу, вперше кращі англійські ґазети перестали брати пропаґандистичні бюлетини польських бюр за одинокі фактичні дані, вислали своїх кореспондентів у Галичину, подивитися на факти своїми очима, й те, що знайшли, описали. Під впливом цих описів англійська опінія заворушилась. Далі ця опінія зажадала якоїсь акції від уряду, і представник Анґлії в Лізі Народів заявився за трактування українських жалоб про „пацифікацію".

Це була побіда для Українців. Сама постанова трактувати справу на міжнароднім форумі ще не вирішувала, як вона буде трактована, але вже само рішення трактувати її поза Польщею було рішучо побідою для Українців.

Польща, як можна було сподіватися, почала завзяті заходи проти Українців. Щоби доказати Анґлії та Лізі Народів, що вони не потребують займатись українською справою. Польща хотіла показати їм, що українсько-польське непорозуміння можна полагодити в Польщі. В тій ціли Польща навязала переговори з УНДО-м, майбільшою українською партією. Ці переговори Польща належито розреклямувала в Анґлії. Комітет Трох при Лізі Народів, визначений до розглянення українських жалоб, відразу похитнувся; в страху, що його розсліди або рішення можуть бути знівечені польсько-українською згодою, він відкладав свої засідання. Це все, чого Поляки хотіли добитися. Переговори з УНДО-м скоро зірвались, але нарад Комітету Трох уже не можна було встановити. Коли остаточно наради Трох таки відбулися дня 18. квітня, Польща зажадала часу для додаткової відповіди на українські жалоби. Комітет Трох не міг не приняти цього домагання, хоча через це справа „пацифікації" не може вже прийти на травневі наради Ліґи, бо це засідання зачнеться 18. травня, а Комітет Трох не буде мати часу розглянути відповіди Польщі, якій прислугує місяць часу на відповідь.

У цей спосіб Польща добилася відложення міжнародного процесу над „пацифікацією". Відповідальність за цю шкоду несе „УНДО". Віримо, що не було тут зради, що провідники „УНДА" не бачили наслідків свого кроку, але все таки поважний недогляд тут був.

В. Богуш.

НАЦІОНАЛЬНА ПРОБЛЄМА НА СХОДІ ЕВРОПИ

В історії розвою політики Европи за останнє століття дуже велику ролю відогравали з одного боку ідея інтернаціональна, а з другого — ідея національна.

І справді, одночасно зі швидким поширенням все щільнішого господарського співробітництва поміж европейськими країнами, а також з безнастанним процесом розросту европейської культури та цивілізації, в якому з неминучістю почали брати досить активну участь не лише передові могутні нації, але навіть малі та відсталі, з історичною конечністю прийшло до того, що ріжні народи, які, здавалося, були засуджені на політичну смерть, навпаки, саме завдяки посиленню цих міжнародніх взаємин та під впливом певних інтернаціональних доктрин не лише відродились національно, але й кинулись до боротьби за власну державну незалежність.

Цим саме й пояснюється той факт, що в часі від віденського конґресу до наших днів політична карта Европи вже кілька разів змінялась досить радикально, що на міжнародню арену знову виступили не лише такі великі нації, як німецька та італійська, та що, навпаки, загинули такі колись могутні держави, як імперії Османів, Габсбурґів та Романових, а на їх руїнах, також на наших очах, утворився цілий ряд нових держав.

Правда, процес розпаду царської імперії тимчасово затримався внаслідок панування „пролетарської диктатури" на Сході Европи. Проте Москва, всупереч поширюваним твердженням, не розвязала національної проблеми, а тому нема сумніву, що у великій мірі, якраз наслідком боротьби ріжних східно-европейських народів за власну незалежну державність, мабуть і загине сама пролетарська диктатура.

Совітські можновладці, рахуючися з цею небезпекою, ежувають усіх можливих заходів, щоб затамувати національно-сепаратистичні рухи, або принаймні знесилити їх у той спосіб, що намагаються витворити ріжні культури національні формою, але з певним інтернаціональним та пролетарським змістом. З цеюж метою вони признали номінально незалежність деяких совітських республик, а крім того утворили цілий ряд автономних. Мовляв, пролетарська диктатура йде назустріч національно політичним аспіраціям усіх народів Східної Европи та бажає цілком зліквідувати те поневолення, яке панувало там за царського режіму.

Проте в дійсності совітська влада задовольнила лише в мінімальних розмірах національні домагання ріжних східно-европейських народів, а тому вони не миряться зі своїм сучасним станом та чекають лише нагоди, щоби поновити чинну боротьбу за повне національне визволення. Тим більше, що пролетарська диктатура продовжує власне стару російську кольоніяльну політику їх господарського визиску та дбає в першу чергу про упромисловлення Совітської Росії.

Цебто фактично Совітська Україна та інші совітські національні републики перебувають нині в становищі московських кольоній та являються, такби мовити, тим господарським додатком до Росії, без якого булоб дуже важко „будувати соціялізм" на Сході Европи.

Не треба також забувати, що як сама большевицька доктрина взагалі так і колективізація рільництва являються витвором переважно московським. Тому саме совітська влада закріпилась до певної міри власне лише в Росії, тоді як по інших країнах Східної Европи вона тримається тільки за допомогою терору та особливих відділів ДПУ. Адже всім відомо, що на Україні, на Кавказі та по інших національних теренах чинна антибольшевицька акція відбувається безнастанно, тоді, як про таку боротьбу в Совітській Росії вже роками нічого не чути.

Це явище не є припадковим, а пояснюється тим фактом, що Українці, Грузини та інші східно-европейські народи чинять активний спротив не лише супроти сучасної господарської політики компартії та поборюють чинно не тільки нинішню політичну систему совітської влади, а цілком непримиримо ставляться взагалі до московського панування, сподіваючись у слушний час добитися відновлення власних незалежних національних держав.

Тому саме взагалі доводиться ствердити, що національні рухи на Сході Европи вже прибрали такі розміри та до такої міри дозріли, що російський імперіялізм не є всилі на довший час затримати своє панування над Україною, Кавказом та іншими східно-европейськими національними країнами.

Не дивно, бо царська Росія ніколи не була національною державою, а російський імперіялізм лише намагався шляхом брутального національного поневолення та на ґрунті русифікації перетворити її з держави безлічі національностей в російську національну державу. Як відомо, така політика майже ніколи не дає бажаних наслідків. І справді, імперія Романових при першій нагоді, а саме внаслідок революції в 1917 році, розпалась на цілий ряд національних держав.

Для людей мало ознайомлених з фактичними відносинами на Сході Европи, або не зовсім правильно поінформованих про те, що всі поневолені російським імперіялізмом народи ніколи не мирилися зі своєю неволею, а навпаки, завжди мріяли про своє визволення, цей процес розпаду царської імперії був до певної міри великою несподіванкою.

Тимчасом не треба забувати, що російське панування на Україні, на Кавказі або в Центральній Азії зовсім недавної дати. Ось ще 100 або 150 років тому ці країни не входили до складу Росії. Що правда, частина України, так звана Лівобережна, ще при кінці 17-го століття опинилася в деякій політичній залежности від Москви, але до кінця 18-го століття вона зберігала власну автономну державність, а крім того нераз робила спроби навіть відділитися від Росії.

Так у 1708—9 роках український гетьман Іван Мазепа у союзі зі шведським королем Карлом XII шляхом оружної боротьби намагався зліквідувати не лише російське, але й польське панування над українськими землями. На жаль, битва під Полтавою (1709 р.) випала нещасливо для Українців та Шведів і таким робом унеможливила реалізацію цього пляну, хоч, правда, наступник Мазепи, гетьман Пилип Орлик, перебуваючи на вигнанні, ще протягом майже пів століття продовжував робити марні заходи, щоб за допомогою Туреччини та деяких европейських держав таки добитися визволення своєї батьківщини з московської неволі.

Цілком зрозуміло, що за такий досить короткий час свого брутального панування Росія не лише не придбала собі будьякого признання з боку поневолених народів, а навпаки, викликала поміж ними велечезну ненависть до російського імперіялізму та природне бажання добитися свого національного визволення. Це тим більше, що бувший царський режім зовсім не дбав не лише про належний господарський та культурний розвиток своїх кольоній, але навіть про запровадження загального навчання поміж населенням. Цебто тільки наївні люди можуть твердити про будьякі значні культурні російські впливи на окупованих царатом національних теренах, бо там перед европейською війною було ще 75% і навіть до 90% зовсім неписьменного населення.

Протягом большевицького панування цей анальфабетизм дещо зменшивсь, але ще й нині на Кавказі та в Центральній Азії нараховується від 50% до 70% неписьменних. Разом з тим необхідно ствердити, що навіть невеликі колишні російські впливи на цих теренах, а особливо на Совітській Україні, тепер все більше зникають, бо по всіх національних републиках утворюється нині власна кулькура та, хоч і поволі, запроваджується загальне навчання рідними мовами.

Ці безперечні факти являються запорукою того, що російський імперіялізм, досягнувши найбільшого свого розмаху в XIX столітті, вже втратив свою розгонову силу та примушений буде в будуччині примиритися з неминучим утворенням цілого ряду національних незалежних держав. Тим більше, що він власне й не мав ніколи під собою належного природного ґрунту. Адже й сьогодня, навіть після відділення від колишньої Росії таких нині незалежних держав, як Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва та Польща, у Совітському Союзі нараховується лише коло 80 міліонів Росіян, або менше 50% усього населення Союза, яке сьогодня виносить понад 165 міліонів душ.

Якраз тому ми не маємо ніякого сумніву, що рано чи пізніше той національно-політичний рух, який уже з такою силою та розмахом опанував Східню Европу, з неминучістю приведе навіть в ближчій будуччині до розподілу її на свої складові національні частини. Цебто на Сході Европи, хоч і з деяким припізненням, безперечно відбудеться той саме процес визволення націй, який вже стався на Балкані та в Центральній Европі.

POLISH POGROMS AGAINST UKRAINIAN COOPERATIVES.

By Walter Gallan.

The Central Ukrainian Cooperative Association (Revizivniy Sojuz Ukrainskych Kooperatyv) in Lemberg, (Western Ukraine) now under Polish rule, uniting over 3,000 cooperative stores, issued a proclamation to its members for a subscription to an emergency fund, which is to be used in rehabilitating the cooperative stores, recently destroyed by the Polish police and soldiers.

Strange as it may seem, it is an established fact that the Government of Poland ordered pogroms on Ukrainian cooperative stores and offices (in Western Ukraine), burning homes, destroying merchandise and libraries, whipping to death innocent people, among them some of the prominent Ukrainian cooperators, priests, teachers and members of Ukrainian cultural and cooperative associations.

The whole world was awakened by the cries of the innocent, beaten and flogged to death people. Numerous petitions were sent to the League of Nations, among them one signed by sixty-three (63) members of the British Parliament.

True enough, the League of Nations accepted the petitions and appointed a committee of three to investigate the charges, but the result is yet to be seen.

To convince the readers, that the above statements are not mere talk or just a personal opinion, I will cite brief clauses from such widely read newspapers as The Manchester Guardian and The New York Herald Tribune.

The correspondent of the Manchester Guardian paints a gruesome picture of the Polish atrocities in Ukraine:

"On September 16, 1930, Polish cavalrymen caught some peasants in the village of Gaie, on their way to work in the fields and beat them unmercifully—"

"The cooperative store was demolished by the Poles and the storekeeper and woman flogged."

"The Ukrainian cooperative reading rooms in a number of towns, libraries, and institutes were demolished. At Tarnopol the library of 40,000 was destroyed."

And this is what the correspondent of the New York Herald Tribune writes re same:—

"In the Ukrainian villages of the district, priests and peasants are being brutally flogged with the knout (lash consisting of a tapering bundle of leather thongs twisted with wire and hardened so as to mangle the body) and women shamefully mishandled, the thatched cottages of the peasants unroofed, schools closed, cooperative stores looted, libraries demolished and ruinous requisitions for foodstuffs levied on the villages by the Polish cavalry and police sent into the countryside on a so called mission of pacification."

The official list of the Central Cooperative Association comprises over 170 cooperative stores, whose total damage, caused by the pogroms, amounts to over 1,000,000 Polish zlotys.

My question now is: What steps are the cooperators of the world and the cooperators of America taking to check the vandal destruction of the Ukrainian cooperatives by the Polish Government?

("Cooperation," New York City, No. 5, May 1931).

Д-р А. Т. Кібзей.

СПОМИНИ З ПОБУТУ НА УКРАЇНІ.

(4)

Розглядаючись по полях крізь вікно вагону, бачив я, як люди звозили снопи на обійстя й поспішно молотили ціпами на токах. Деинде селяни так спішилися з молотьбою, що молотили снопи коло хат на половину голі — поскидавши з себе сорочки. Правда — горячо було в полі, але такий наглий поспіх був спричинений — здається мені — або недостачею хліба на прожиток або наглячим наказом уряду, щоби вимолочене зерно в свій час доставити урядови, бо інакше селяни, як звичайно, булиб складали снопи з зерном в стіжки та молотили їх чи то в осени чи аж в зимі. Видно було, що збіжа зародило було, бо бачив я богато возів, високо наладованих зібраними з поля снопами, які селяни поспішно звозили.

По залізничих стаціях бачив я багато людей, бідненько одягнених, з виголоднілими, худими лицями. Веселости не видно було на них. Цікаве й те, що до наших двох „мягких" вагонів ніхто з селян ні з міського пролетаріяту не впихався, хоч „тверді" вагони аж тріщали від натовпу. Одначе на двох чи трох стаціях присідались до „мягких" Жиди, так, що поки ми доїхали до Київа, „мягкі" вагони були заповнені Жидами. На одній зі стацій якесь ціле жидівське весілля всілося до „мягких", де їхали урядовці та подорожуючі чужинці.

Коли ми наближались до Київа, мій товариш-урядовець, що їхав зі мною, дав мені деякі поучення про Київ. Говорив, що стація у Київі деревлянна та дуже лихенька, пояснюючи се тим, що була вже справді призначена сума грошей на будову нового залізничого двірця, але Українці зажадали, щоб дворець збудувати в українському стилю, та Москва не згодилась, кажучи, що всі залізничі двірці в СССР мають бути на вид однакові. І тому нової стації у Київі й досі нема. Видно правду говорив мій товариш, бо він, як радянський залізничий урядовець, мусів про се добре знати. Радив мені, щоб на стації нікому в руки пакунків не віддавати, щоб не вкрали. Пожелав мені на дорогу доброго здоровля та поводження. І в тій хвилі заїхали ми на стацію в Київі.

Поїзд станув. Я попрощався з моїм товаришем і вийшов з вагону. Була година 8-ма вечером.

У Київі.

Ось я й у Київі! Скільки то я нераз наслухався ріжних оповідань та начитався про той славний Київ, про сю „матір русько-українських городів!"

Київ — це найстарша метрополія Східньої Европи, це найстарше культурне місто славянських народів. В околицях Київа жили люди ще в передісторичній добі. Починаючи з цієї доби, на території майбутнього Київа майже без перерви пебувають ме канці, залишаючи після себе ріжні памятки матеріяльної культури, оповідання та легенди. — Але вже в VIII столітті по Хр. Київ був певно осередком славянських племен. „Руська Держава" — так як її під той час означувано — все більше та більше зосереджувалась довкруги прастарого міста Київа. З заснуванням самого міста вяжуться народні оповідання та легенди, — особливо про трох братів, Кия, Щека та Хорива й їх сестру Либедь, що заснували місто; дальше про варяжських ватажків, Аскольда й Дира; про князювання віщого Олега; про князя Ігоря й княгиню Ольгу; про великого войовника Святослава та його сина Володимира, — все те, правда, перекази, що переплітаються з собою, даючи широке поле до ріжних припущень та здогадів.

О, Київе, Київе! Скільки віків був ти свідком і учасником української історії? Ти й веселився й гірко плакав, ти й терпів й у весільні шати зодягався! А скільки довкола тебе крови пролялося, скільки разів твоє власне серце кривавилось...? Море крови сплило Дніпром-Словутицею на протягу століть; багато пережилось, багато змінилося в світі, а ти, Київе, стоїш непохитний у твоїй історичній славі, у твойому блеску, як серце України й Великого Українського Народу! — Старе місто! „Матір русько-українських городів!" До тебе й Скандинавці і старі Греки навідувались ще тоді, коли предки наші поганським богам покланялись та коли вони свій віск, мід та футра за золото, вино та за шовки проміновали. У тобі вперше засвітило світло Христової віри, коли твій великий князь Володимир охрестив нарід у Дніпрі, більше як 940 літ тому! Ти вже тоді пишався високою культурою, коли тобою князь Ярослав Мудрий правив (1019—1954), коли українські землі зединяв, коли могучу святиню-церкву Софійський Собор збудував, коли за школи та освіту дбав та коли народови на причуд поступовий закон „Руську Правду" дав.

Переживав та перебував ти, Київе, страшні напади та спустошення і від Печенігів і від Касогів і від Турків та Татар, від Ляхів і від Москалів! Був ти свідком князівської й козацької слави, був свідком могучости українського народу й його руїни. В тобі колись митрополит, бояре та народ Богдана Хмельницького як побідника витали й приймали, але й у тобі російські зайди як у себе вдома господарювали...

О Київе, Київе! І ось недавно був ти свідком і учасником великих хвиль українського політичного підйому... І знову схилив ти своє достоїнство ти мабуть втратив дещо з своєї давної історичної слави і краси, бо ще й досі не цілком українськии в тобі дух, не державне українське життя, а позичене тимчасово з Москви...

Перші враження.

Ось такі думки наповнювали моє серце, коли я перший раз у мойому життю станув ногою на території Київа. І не снилось мені ніколи, щоб колинебудь міг я оглядати прастару столицю України-Руси; щоб міг відітхнути бальзамним українським воздухом над самим Дніпром... Жалко мені стало, що не приїхав до Київа за дня; а то вже й сонце склонювалось до заходу, як я приїхав на стацію. Бажав я відразу побачити красу міста, золотоверхі храми, бульвари, Дніпро... Всеж таки я вже був у Київі. Треба було зачати оглядати бодай те, що було можна, у вечірню пору. А тут і боявся я. Ану — думаю собі — стоїть за мною якась „чека" чи як там звуть її; можуть слідити за мною або — що гірше — запроторити де в тюрму... Та треба було грати ролю „героя"...

(Дальше буде).

Два приятелі стрічаються на вулиці.

— Як тобі живеться, приятелю? А як твоя донечка?

— О, вона вже має двацятьдругий рік. Вона тепер у Буенос Айрес.

— В Буенос Айрес?! Сама? Алеж, чоловіче, таку дівчину лишаєш без опіки в такім місті?!

— Не бійся — відповідає батько. Їй не грозить ніяка небезпека. Писала мені, що вона є під поліціним наглядом.

Страшний сон.

Торговець футер приходить до приятеля дуже блідий.

— Ов! Що з тобою? Ти чого такий блідий?

— Ах, я мав страшний сон. Снилося мені, що всі звірі, з яких зроблені футра у моїй шапі, зібралися на моїм ліжку!

— О! то я не знав, що з тебе такий боягуз! То ти так боїшся кріликів?!

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в четвер, 14 травня, точно в годині 8-ій ввечір. На сі збори кождий член мусить явитись, бо є дуже важна справа будови дому. Хто не прийде, щощоб не нарікав на уряд, коли поступиться після статута. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, тимсамим втратять всякі привілеї в Тов. і У. Н. Союзі. Хто з членів ще не має вписаних своїх дітей в Товаристві і У. Н. Союзіш то проситься сего місяця вписати. — І. Майка, предс.; М. Гримарчук, кас.; В. Гурянський, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ІМІҐРАЦІЯ І ЇЇ ПРОВІДНИКИ.

Я є один з простолюддя, так сказатиб „простий робітник". Займаюся громадськими справами, приглядаюся нашому житті на іміґрації й бачу в нім один велику хибу.

Ходить мені о тих людей, котрі стояли у проводі, чи займали визначні становища в нашім громадськім житті, а тепер є усунені від впливу, не мають відповідного заняття і марнують свої сили.

Думаю, що теперішний провід нашої іміґрації повинен подбати за таких людей, а коли цього не робить, то це є шкідливим явищем.

Я не хочу накидатися отсим на теперішніх провідників, навпаки, їх завжди бороню, бо знаю, яке важке ярмо вони двигають і як злобно проти них воюють дуже часто ті, що самі нічого не роблять, ні не розуміють, як, що й коли треба робити. Всі ми є за добру критику, але в нас її нема. Є тільки злобні, особисті напади, подиктовані злобою і завистю.

Я бороню теперішніх провідників, але й не вбиваю тих, що були в проводі й навіть провинилися, бо з практики знаю, що богато з них леліяло в своїх душах добрі гадки і бажання і стреміло до краще. Це, щоправда, не оправдує, щоби нищити тих людей, які тепер стоять у проводі, і які вміють краще повести ті справи, котрих їм не повелось повести. А вони це, на жаль, дуже часто роблять. А це не доводить до нічого доброго, коли ми бачимо, як по часописах лаються самі наші провідники, котрі повинні бути приміром для чесної, культурної народньої роботи, а навіть і чесної й культурної боротьби, коли вона неминуча.

Наслідок цеї боротьби є такий, що деякі з наших провідників чи діячів є тепер так понижені в народі, що не можна навіть спокійно їх імя згадати.

Я думаю, що та наша боротьба між провідниками і іншими і меншими діячами ведеться головно тому, що кожний з нас уважає себе відповідним до громадського проводу. Таке саме видно й по громадах. І тому так часто в нас одні других скидають з урядів.

Кождий думає, що він краще зробить. Виберуть його, а тоді зачинається траґедія, бо новий дуже часто розуміє ще менше від старого, котрого усунули.

Доперва тепер зачинають люди поволи розуміти, що й до громадської праці треба знання, витревалости, практичного досвіду і великої ідейности, бо інакше ніхто в ній не видержить.

Мені здається, що коли ми усуваємо від проводу старих, випробуваних робітників, з певним знанням і досвідом, хочби навіть заслужено, то ще тимсамим не повинні їх усувати від народної праці. З політичним проводом є тесаме, що з чемпіонами. Коли в спорті хто втратить чемпіонат, то він ще не є тимсамим засуджений на смерть у своїм ремеслі. Як досвідні люди, вони підховують інших.

Тому, коли є в нас визначніші одиниці, котрі займали визначніше суспільне ставище, то їм повинен би наш загал і наш провід приділити якісь завдання, щоби вони далі могли працювати для української справи.

Дотого не всі ми мусимо займатися політикою. Нам треба подумати про успіхи на інших ділянках: наукових, мистецьких, театральних, спортових і т. д.

От поглянути тільки на танкову, театральну чи мистецьку справу. Скільки тут треба праці й які можна мати великі успіхи перед американською публикою! Вистава національних танків В. Авраменка в Метрополитен Гавс, мимо своїх недомаґань, переконала усіх нас, що можна осягнути дуже богато на тім полі. Але й тут треба людей. Коли би наших старших діячів, котрі ходять без роботи, втягнули до згаданих мною праць, то й справа наша зискала би богато й вони інакше себе почували би. І було би менше завистн, а більше праці й хісна з неї.

М. Скибінський,

Вунсакет, Р. Ай.

БЕЗ УПИНУ ВГОРУ!

Мені здається, що серце кождого американського Українця повинно наповнитися гордістю зприводу останньої вистави українських національних танків в Метрополитен Гавс у Ню Йорку.

Поволі приближаємося до цеї ідеї, якою захоплений наш балетмайстер Авраменко, котрий хоче добути українському танкови право горожанства на нюйорським Бродвею.

І мені, як голові комітету, який займався влаштованням цеї вистави, приходиться висказати щире слово подяки тим нашим дітям, що витратили стільки часу і труду, а ще більше тим родичам, котрі попризіздили з таких далеких сторін і не пожаліли коштів, а приїхали з діточками, щоби заманіфістувати на великій американській сцені красу нашого рідного танку.

Та цей успіх не повинен насзводити з правдивої дороги. Бо шлях наш ще довгий і тернистий. Він вимагає великих наших зусиль, щоби ми могли показати чужинцям правдиві скарби нашої культури.

Вже тепер молоде покоління має чим гордитися. А що то буде, коли ми осягнемо вищий щабель? Тому не засипляймо доброї справи, а докладаймо зусиль, щоби наш танок поставити в Америці на найвищім щаблі, як зразок нашої культури.

П. Сокальчук,

Ню Йорк, Н. Й.

ПРОТЕСТ ОБОРОНЦІВ.

Пишуть польські газети про зізд „Оборони України" в Скрентоні й про їхній протест проти Української Військової Орґанізації.

Коли Обєднання мало свій зізд, то радимо, як допомогти нашим інвалідам, Рідній Школі чи боєвій акції і ухвалило такі резолюції проти наших ворогів, а зосібна проти польських звірств, що про них можна було читати не тільки в своїй, але й в американській пресі, а то й англійській.

А з ухвал „Оборони України" можуть хіба тішитися Поляки, що ото „оборонці" лічідують боєву акцію. З таких ухвал нема для нас ніякого добра. Це є такесаме поступовання як еп. Хомишина, котрого Пастирський Лист використала вся польська преса на користь Поляків.

Я не є проти того, щоби робити УВО розумні заміти щодо боєвої акції в краю. Але ухвалені „Обороною України" резолюції справи в нічім не поправляють ні її не вияснюють, а дають тільки Полякам нову зброю, щоби вказувати перед світом, що в „Малопольсце" все в порядку, що боєва акція зліквідована й не має ніде ніякого поперття. Полякам є потрібні резолюції „Оборони України", але нам, Українцям такої „оборони" не треба. Вона тільки погублює народну справу, а не її оборонє.

Петро Деґівський.

ГОРНІМСЯ ДО ГОРОЖАНСЬКИХ КЛЮБІВ.

Коли кинемо оком в давні часи нашої іміґрації, то знайдемо в них богато цікавого. Кождий наш іміґрант думав тоді тільки за себе. От хотів дістати роботу, зложити якийсь цент, сплатити лихваря в краю та вертати до рідного села. Та згодом не було вже до чого вертати, бо господарства так подробилися, що вже не ставало по селах варстату праці. Але ми так були звикли до своїх сіл, звичаїв і обичаїв, своїх празників і свят, що ніяк не могли привикнути до Америки і не знаходили в ній вдоволення.

Нами погорджали і нас тут не розуміли. А ми не дбали про ніякі здобутки на американській землі, тому і не диво, що до нас так відносилися. Миж боялися навіть ставати американськими горожанами. Цеж була зрада австрійському „найяснішому панови". І тому нас уважали за зайдів, котрі прийшли попастися на чужій отаві. Інші народи знайшли в Америці відразу більше як ми вдоволення і тому вони можуть похвалитися сьогодні більшими від нас здобутками.

Та прийшов час, коли і ми почали змінятися. Велика війна розбила наші мрії про скорий поворот до рідного краю. Наша „Свобода" почала разураз накликати нашу іміґрацію, щоби почати вибирати горожанські папери та ставати повноправними горожанами нашої придбаної вітчини.

І дійсно, всі наші свідомі громадяни прийшли вже тепер до переконання, що ми не піднесемося в Америці так довго, поки не навчимося користати з наших горожанських справ, себто, коли не станемо горожанами і не пізнаємо своїх прав. Під тим оглядом ми вже поступили богато вперед. Вже дуже богато наших іміґрантів вибрало горожанські папери, а хто їх не має, цей старається, щоби таки їх дістати.

Та щоби мати політичну силу, нам не треба ходити одинцем. Нам треба належати до **Українсько — Американських Горожанських Клюбів.**

Тільки зорганізованою дорогою можемо добитися політичних успіхів. Тому замало для свідомого Українця стати американським горожанином. Йому треба ще належати до Українсько - Американського Горожанського Клюбу.

Будьмо певні, що в часі, коли бувший президент Вилсон проголосив відбудову Польщі, була би інакше стояла українська справа, а принаймні справа Галичини, як би американські Українці були зорганізовані політично в горожанські клюби і як би ті клюби були вислали до Вилсона свою делеґацію і поставили вимоги від соток тисяч американських горожан українського роду.

Та наша справа ще вирине знову на міжнародній ґрунті. І тому, коли ми вже раз не використали своєї сили, бо її не мали, треба тепер помилку поправити і ту силу створити.

Так як краплі води, злучені разом, творять силу і обертають колесо, так і ми можемо створити таку силу в Америці, що згодом зможемо при її помочі обернути і колесо нашої судьби.

Наша громада вже це зрозуміла й навіть скликує на день 17 травня спеціяльне віче в тій справі. А думаю, що й по інших громадах піде такий самий рух.

І. Лущак,

Сиракюз, Н. Й.

Допитався.

Одного мужика обжаловано за крадіж годинника: Коли однак не можна було доказати йому вини, суддя видав увільняючий вирок. Почувши се, мужик, що він вже вільний, пошкрябався в голову і питає:

— Прошу чесного суду, а сей „дзиґарок" я вже тепер можу явно носити?

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

Французький актор Гобер грав дуже добре ролю Наполеона, за що його все грімко оплескували. Товариші завидували Гоберові слави.

Одного вечора, як Гобер грав ролю Наполеона, мав дістати листа, який повинен був відчитати зібраним старшинам. Гоберів товариш Ґотіє, що грав ролю адютанта, постановив зажартувати собі з Гобера. Він знав, що Гобер має слабу память, тому замісць записаної картки паперу подав йому чисту чвертку паперу.

Гобер відчинив листа, а коли побачив, що то чистий папір, не втратив притомности ума та сказав до Ґотіє, подаючи йому листа:

— Відчитай це сам, генерале!

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, яке відбулося на днях від 16. до 20. лютого 1931 р.

Звіт головного фінансового секретаря, Романа Слободяна.

(Продовження).

(14)

Кожду позицію фонду народного я подав у подробицях, щоби присутні знали про кожду виплату того фонду, який є одиноким до розпорядимости всього уряду. В фонди народнім остається $7,975.68 на дальше видавництво Діточого Журналу, помочі Рідному Краєві та на стипендії. Щодо стипендій то впротягу року було богато зголошень, бо були стипендисти, які думали, що можна дістати позичку, обіцяти зворот, однак гарантії звороту дати не могли.

Фонд сирітський виплатив $22,885.79 для спадкоємців повнолітних, або опікунів, які прислали декрет опіки, виданий сирітським судом. Для всіх спадкоємців, замешкалих у Злучених Державах, які дійдуть повних літ, себто 21 літ скінчених, виплачує орґанізація 3%. Отсим стверджується, що подавляюча більшість спадкоємців не є членами У. Н. Союза. Отримавши відповідну суму враз з процентом, вони є вдоволені, що підчас загальної кризі мають поміч і згадують покійного з вдячністю, що лишив частину свого посмертного. Але до своєї рідної орґанізації вони не вступають, щоби могли колись і своїм діточкам лишити гарну память. Конечним є подбати, щоби наша молодіж ставала членами, бо був той Союз добрий для батька, нехай буде добрий для дітей та внуків.

Фонд адміністраційний є поданий разом з конвенційним і кождa позиція розходу є подана в подробицях. Загальний розхід був $282,826.43, а загальне зіставлення маєтку виносить $2,459,060.42. Цифри приходів і розходів головного касієра і головної контрольної комісії будуть більші, бо в поданих мною табелях нема сплачених моргечів і бондів, як також нема поданих закуплених бондів та інвестицій моргечових.

NUMBER OF DEATHS & DEATH LOSSES DURING 1930

Attained Age		Number of Deaths Reported During Year	Death Losses Reported During Year
16—24		8	9,000.00
25—29		5	4,500.00
30—34		18	15,000.00
35—39		26	22,000.00
40—44		37	31,500.00
45—49		44	36,500.00
50—54		30	23,500.00
55—59		16	10,750.00
60—64		8	6,750.00
65—69		1	1,000.00
70—74		2	2,000.00
	Total	195	162,500.00

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31 of previous year ..	10	$ 6,996.00
Claims reported during the year	195	162,500.00
Totals	205	$169,496.00
Claims paid during the year	195	162,096.00
Balance	10	$ 7,400.00
Saved by comprimising or scaling down claims		450.00
Claims unpaid December 31 of current year ...	10	$ 6,950.00

В табелі посмертних виплат подано, що сього року виплачено 195 посмертних запомог на суму $162,096. Порівнуючи цю цифру з попереднім роком, бачимо зворот до кращого, бо в 1929 р. померло 215 членів на суму $180,000, а сього року 195 членів на суму $162,500. Такий значний зріст смертности в 1929 р. загрожував досить поважно старим родам обезпечення, які, згідно з опінією асекураційного знавця, були предвиджувані на 10 літ. Менша смертність в орґанізації не дає ґарантії розвитку старих родів обезпечення, які треба буде конечно покинути як непрактичні і перестарілі. На полі асекураційнім є значний поступ вперед і тому ми мусимо піддержувати нові роди обезпечення.

По головнім річнім засіданню ми мали наради з п. Вулфом, асекураційним знавцем, засягаючи його опінії щодо обниження плачення фондів для молодих членів приблизно до 25 року життя, увільнюючи їх від плачення і побирання органу. Його опінія була не тільки проти звільнювання з оплат молодих членів на старі роди обезпечення, а доказував, що ми мусимо стреміти до заховання старих родів цілком, а тих членів по змозі перебрати до нових родів кляси О, себто обезпечення, платного по смерти з вкладками до 70 року життя.

На тій підставі головний екзекутивний комітет рішився звільнити від побирання і плачення за орґан тільки в нових родах обезпечення, як також звільнено тих членів від побирання календаря.

EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims reported during the year	302	$17,398.00
Totals	302	17,398.00
Claims paid during the year	302	$17,398.00

За останній рік виплачено 302 запомог з фонду запомогового на суму $17,398. В порівнанню з минулим роком сі виплати збільшились на суму $715. Останніми місяцями прибуває чимраз більший навал просьб, бо члени, які в звичайних часах не хотіли вносити просьби, тепер змушені просити запомоги. Богато членів просить запомоги з причини безробіття і дуже часто безробітні члени знаходяться в більшій нужді, ніж каліки або не виличимі члени; однак запомоговий фонд є тільки для калік і невиличимо хорих членів, тому ми мусимо всім іншим запомоги відмовляти. Є богато членів, які по пару місяцях недуги вдаються до фонду запомогового, але і тим муситься відмовляти. Згідно зі статутом запомогу уділяється раз на рік. Є члени, котрі отримують річну запомогу та домагаються такої більше ніж раз на рік, мотивуючи се тим, що за $50 річно не можна вижити. Ми се також дуже добре розуміємо, однак мусимо зрозуміти, що за 8 центів місячно від члена більше дати не можливо. До місцевої каси члени платять по 50 цнт. місячно на підмогу хорих і повинні таку запомогу дістати, однак є відділи, які виплатять кільканацять долярів і вже вносять просьбу до головної каси, а відтак гніваються, як головний уряд мусить справу запомоги відложити на пізніше, бо така справа є передчасна.

БІЛЯНС—СТАН ЧИННИЙ І СТАН ДОВЖНИЙ ВІД 1-го СІЧНЯ 1915 Р. ДО 31. ГРУДНЯ 1930 Р.

	Готівка	Фонд посмерт.	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд запомог.	Фонд народний	Фонд сирітський	Моргечі	Бонди	Реальність	Друкарня	Фонд конвенц.	Разом
З кінцем 1914 остало Стан чинний	184.352.46							32.177.00		19.500.00	25.700.00		261.729.46
Стан довжний			49.843.72	101.406.23	12.481.03	35.820.46	62.178.02						261.729.46
З кінцем 1915 остало Стан чинний	142.494.83							46.900.00	49.515.00	19.500.00	25.100.00		283.509.83
Стан довжний		51.603.97	39.719.61	115.511.21	8.742.50	8.776.74	59.155.80						283.509.83
З кінцем 1916 остало Стан чинний	189.923.55							63.125.00	49.515.00	19.500.00	23.850.00		345.913.55
Стан довжний		115.147.58	31.587.23	117.630.52	9.341.34	7.537.26	64.669.62						345.913.55
З кінцем 1917 остало Стан чинний	87.215.56							70.150.00	232.147.00	19.500.00	23.000.00		432.012.56
Стан довжний		193.343.35	29.443.25	119.214.66	9.445.65	6.253.61	74.312.04						432.012.56
З кінцем 1918 остало Стан чинний	68.549.02							64.500.00	237.647.00	19.500.00	26.000.00		416.196.02
Стан довжний		161.218.69	27.872.04	118.412.57	8.185.52	5.481.52	90.689.06					4.336.62	416.196.02
З кінцем 1919 остало Стан чинний	188.824.59							52.885.00	237.647.00	19.500.00	21.000.00		519.856.59
Стан довжний		236.575.67	29.945.82	131.651.25	10.449.81	5.368.11	94.000.45					11.865.48	519.856.59
З кінцем 1920 остало Стан чинний	260.700.98							45.470.00	237.647.00	19.500.00	23.000.00		586.317.98
Стан довжний		303.919.84	24.306.74	144.609.36	9.794.03	1.770.55	100.120.43					1.797.03	586.317.98
З кінцем 1921 остало Стан чинний	199.929.86							61.770.00	396.001.63	19.500.00	29.000.00		706.201.49
Стан довжний		395.092.01	26.734.69	157.529.06	12.246.54	209.41	109.416.76					4.973.02	706.201.49
З кінцем 1922 остало Стан чинний	119.485.97							194.895.55	460.084.83	19.500.00	34.000.00		827.966.35
Стан довжний		478.285.45	25.884.08	171.377.38	19.493.67	59.41	120.602.11					12.264.25	827.966.35
З кінцем 1923 остало Стан чинний	178.342.33							295.220.00	463.416.48	19.500.00	27.500.00		983.978.81
Стан довжний		572.085.22	27.136.62	187.664.25	29.004.44	59.41	149.014.43					19.014.44	983.978.81
З кінцем 1924 остало Стан чинний	203.336.16							467.955.00	452.416.48	19.500.00	21.000.00		1,164.207.64
Стан довжний		704.713.75	30.259.00	205.684.78	38.457.55		157.321.86					27.770.70	1,164.207.64
З кінцем 1925 остало Стан чинний	218.955.99							656.590.00	423.369.48	19.500.00	16.000.00		1,334.415.47
Стан довжний		863.553.82	32.656.87	225.873.88	45.610.26	1.959.10	161.950.16					2.811.38	1,334.415.47
З кінцем 1926 остало Стан чинний	391.822.47							785.672.50	362.001.23	19.500.00	10.000.00		1,568.996.20
Стан довжний		1,053.836.95	31.623.29	248.901.00	53.786.81	5.294.59	162.551.11					13.002.45	1,568.996.20
З кінцем 1927 остало Стан чинний	371.652.97							866.303.92	511.763.05	30.869.36	3.000.00		1,783.589.30
Стан довжний		1,218.017.51	38.069.63	272.546.17	53,037.88	8,346.58	170.065.52					23.506.01	1,783.589.30
З кінцем 1928 остало Стан чинний	360.027.14							1,041.164.00	476.123.80	155.241.89			2,032,556.83
Стан довжний		1,406.210.82	42.919.36	296.787.11	62.167.27	9.278.47	180.016.05					35.177.75	2,032,556.83
З кінцем 1929 остало Стан чинний	345,617.35							1,161,136.50	560,032.80	125,000.00			2,191,786.65
Стан довжний		1,572,199.53	15,669.89	322,410.19	68,111.42	8,534.90	196,967.22					7,893.50	2,191,786.65
З кінцем 1930 остало Стан чинний	423,693.92							1,348,511.00	563,855.50	123,000.00			2,459,060.42
Стан довжний		1,785,758.96	18,982.63	349,196.61	74,580.02	7,975.68	203,245.77					19,320.75	2,459,060.42

Повисша табеля це історія кождого фонду від часу реформи аж по конець грудня 1929 р., як рівнож і всіх фондів разом. Як зростав маєток, можна дуже легко переконатись віднимаючи загальну суму поодинокого року.

Табеля зіставлення білянсу дає нам перегляд історії кождого фонду. В першім рядку є стан чинний, який представляє: готівку, моргечі, бонди, реальність і друкарню, або іншими словами: як є інвестований маєток організації. Порівнуючи приріст стану чинного, бачимо, що:

Готівка збільшилась на	$ 78,076.57	
Моргечі збільшились на	187,374.50	
Бонди збільшились на	3,822.70	
Реальність обнижено на		$2,000.00
Разом	$269,273.77	$2,000.00
Відняти обниження реальности	2,000.00	
Остається прибуток	$267,273.77	

Порівнуючи стан довжний, себто, котрому фондови і скільки належиться з повищих інвестицій, бачимо, що:

Фонд посмертний збільшився на	$213,559.43	
Фонд адміністраційний збільшився на ..	3,312.74	
Фонд резервовий збільшився на	26,786.42	
Фонд запомоговий збільшився на	6,468.60	
Фонд народний зменшився на		$559.22
Фонд сирітський збільшився на	6,278.55	
Фонд конвенційний збільшився на	11,427.25	
Разом	$269,833.29	$559.22
Відтягнути убуток реальности і фонду народного	2,559.22	
Остается прибуток	$267.273.77	

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БРОНКС, Н. Й.

Концерт і Вечерниці на дохід п. Михайла Зазуляка.

Хоч згадані концерт-вечерниці, які відбулися в українській галі при церкві св. Воскресення в Бронкс, в суботу, дня 2-го травня ц. р., були широко проголошені, успіх був лише односторонний, себто точки концертової програми вповні вдоволили значний гурток публики, яка не щадила оплесків танковим і музично-вокальним продукціям, котрі, до речі сказати, були для цеї нашої громадки культурною новиною.

Матеріяльний успіх був такий, що розходи зрівноважили приходи, а що було причиною такої „фінансової рівноваги", чи кепська погода, чи короткий реченець, у якому приготовлювано ці „музичні вечерниці", чи численні „балі", які у цей самий день кругом по наших громадах уряджувано, важко сказати.

Життевий досвід виказує, що наша молодіж часто є цим язичком, який впливає на успіх або втрату таких підприємств як „концерти-вечерниці" й тому все буде практичніше, коли оголоситься заздалегідь, що дітям-молодіжи на цей і цей концерт-вечерниці вступ заборонений, або за малою оплатою. Це пособить також загальній контролі.

Про відбувшіся концерт-вечерниці одно з цілою певністю сказати можна, а це, що учасники концерту своєю щирістю та талантливими продукціями, як Струнний Гурток Гайворонського, Український Балет зі школи Василя Авраменка під управою п. Германа, вивязалися зі свого завдання блискучо. Діточий Хор Укр. Нар. Школи при нашій церкві св. Воскресення під кермою о. Качора своїми кількома піснями виказав, що його захоплення нашою піснею та щирі, хоч такі короткі зусилля дирігента, дасть змогу у будуччині витворити серед нашої громади в Бронксі нову музичну організацію, якої члени блукали дотепер манівцями. Молоденька хористка, панна Кіт, відіграла на піяні кілька сонатів, головно для заохоти нашій шкільній дітворі, яка чисельно зібралась на концерт-вечерниці. Принагідна промова д-ра Цегельського дала концертові-вечерницям гуманно патріотичну закраску, а ідея, що ми, головно на чужині, повинні навчитися цінити кожду „культурно-народню" працю, набрала загального значіння.

Пані Качор сопраністка й бенефіцієнт п. Зазуляк баритон своїми солями доповнили розмірно коротку програму концерту, по якім таки зараз веселo настроена наша публика почала вечерниці, до яких пригравала знаменита орхестра Крилини. Місцевий парох о. Професа, котрий не щадив трудів, щоб довести згадане підприємство до успіху, віддав церковну галю даром на концерт та при кождій нагоді докладав старань, щоби все використати для доброї допомогової цілі та подбав при допомозі церковного сестрицтва, що музикальний цей вечір відбувся принайменше без втрат. Буфет був суто вивинуваний і смачні перекуски, головно з української мясної фабрики нашого відомого громадянина й патріота п. Плятона Стасюка з Ню Йорку, котрий достарчив свій свіжий і здоровий продукт на відому ціль безкорисно. Тикети й розкидки виготовив безплатно у своїм друкарськім заведенню п. Яків Кулинич. Концерт з огляду на технічну сторону завдячує свій успіх пані Марії Савіцькій, котра знаменитим акомпаніяментом, виконаним безкорисно, піддержувала загальний приємний настрій і зацікавлення нашої публики концертом. Хоч ціль концерту-вечерниць не була вповні осягнена, всетаки це не знеохотило церковного забавового комітету, який має охоту повторити ще раз подібні вечерниці на тусаму ціль в суботу, 16 травня ц. р.

Член Комітету.

—o—

ІСТ СЕЙНТ ЛУІС, ІЛЛ.

Club Affairs.

The members and their friends of the Ukrainian Young People's Sodality spent a social evening last Saturday night at the Ukrainian hall. Many novelties, paper hats and balloons were given to those present to enjoy a pleasant evening. Games and dancing were the features of the evening. Luncheon was served at a late hour.

Those present were Miss Mary Salanik, Miss Stella Chomicka, Miss Mary Chomicka, Miss Emily Kochmanski, Miss Anna Korobey, Miss Stella Korobey, Miss Mary Androski, Miss Mary Sokolski, Miss Molly Balogh, Miss Mary Wojcik, Mr. and Mrs. Pete Iwasyshyn, Mr. and Mrs. John Salanik, Pete Kochmanski, Joseph Iwasyshyn, Mike Evansco, Pete Korobey, Pete Androski, Mike Brisk, Rudolph Volkman and Steve Starzyk.

The offiers of the Sodality are Miss Mary Salanik, president; Miss Stella Chomicka, secretary and Mr. Pete Korobey, treasurer.

(**East St. Louis Daily,** May 3, 1931).

NEW YORK, N. Y.

An Exhibit of Ukrainian Folk Art.

A week devoted to an exhibit of the arts and textiles of the Ukraine will begin May 14, under the auspices of the newly formed federation of naturalized citizens clubs, Pro-America, at the headquarters of the organization in the Home Making Center at Grand Central Palace, New York.

The function will begin with a reception for Mrs. Maria Skuba, Chairman of the Ukrainian Committee, and will have special daily features throughout the following week.

Beginning at 5 o'clock in the afternoon, there will be folk music and dances under the leadership of the well known conductor, Mr. Michael Hajvoronsky' for the music, while a group of the students from the dancing school of the celebrated Vasile Avramenko will be seen in the dances.

A cordial invitation is extend to persons of all nationalities to attend the various functions of this Ukrainian Week.

—o—

One of the interesting phases of the development of Pro-America lies in the cooperation announced in conjuction with the recently organized Music Teachers and Students Advisory Council, Inc. This organization, sponsored by Walter Damrosh and other well-known artists, will inaugurate the first of June an all-summer campaign to discover musical talent among the interracial students as special auxilliary work to its regular program. There will be auditions on Tuesday, Thursday and Friday mornings between 10 and 12 o'clock during June, July and August, and the judges will consist of outstanding pianists, vocal artist and editors of musical journals. This search is for talent which has been under training with reputable masters, between the ages of 16 and 25, and is a function of the work in behalf of the Scholarship Fund.

ТАРАСОВЕ СВЯТО У БІЛГОРОДІ.

Українське т-во „Просвіта" у Білгороді від хвилини свойого повстання веде інтензивну акцію в напрямі зацікавлення українською справою найширших кол тутешнього загалу. Виступивши перед трома роками з виставою „Невольник" перед ширший форум, „Просвіта" кожного року влаштовувала українські вистави, як наприклад „Сватання на Гончарівці", „Хмара" і т. д. Але все, що було зроблено до цього часу, залишилось, так мовитиб, в тіни перед тим, що зроблено цього року в дні великих 70-тих роковин смерти генія України. Про це свідчить і тутешня преса*) і та зміна публичної опінії, що повернулась у наш бік. Не пропускаючи ні одного моменту, де можна булоб заманіфестувати своє національне я, використовуючи для цієї справи навіть і похорони, як наприклад похорон п. Мікоша, де про наші змагання, перед широкою публикою, промовляли секретар „Просвіти" п. Борисполець, та скарбник п. Школьник, Товариство „Просвіта" врешті пробило холодний лід індиферентного відношення до України тутешнього загалу та зацікавило українською справою людей, що грають велику ролю в відродженні сербського народу.

Не буде зайвим тут зазначити, що зробити це не було легко. Ще 1928 року, коли „Просвіта" готовилась до вистави „Невольника", заворушились вороги української справи, бо побачили небезпеку. Заворушились тай почали роботу, щоб розбити, знищити або бодай внести дезорганізацію в зачатки великої роботи. Взявши собі за гасло „DIVIDE ET IMPERA", вони не погорджували ніякими засобами. На великий жаль, треба тут ствердити, що юдина робота не залишилась без наслідків. Від „Просвіти" відкололось кілька товариств, які, крім назви, з Україною нічого спільного не мали. Як приклад до цього сумного факту хай буде постанова виділу так званої „Української Громади", якою заборонялось членам цієї організації йти на виставу „Хмара", бо, мовляв, там заправляють „галічане". Багато можна булоб привести прикладів з праці „настоящихъ украинцевъ", як вони себе іменують, але не про це мені хотілось тут сказати.

Хотілось мені познайомити читачів про той великий триюмф нашого генія Тараса, який він мав тут у братській Югославії в день 70-тих роковин смерти. Ще 11-го березня появились великі статті з портретом Тараса в тутешніх щоденниках, як напр. „Политика", „Време", „Югословенськи Гласник". Перші два щоденники змінили зміст статтей, котрі були надіслані до цих редакцій секретарем Просвіти та пристосували їх до смаку русофільської сербської публики, а третій, „Югословенски Гласник", між іншим офіціоз влади, надрукував статтю п. Борисполця в цілости. Ці статті зробили величезну агітаційну роботу та були причиною того, що в день урочистого святкування, 15-го березня, велика саля університету, що нормально розрахована більше як на 1,000 слухачів, була наповнена вщерть. Газети, друкуючи звіти про свято, признаються, що такого напливу публики до того часу університет ще не знав.

Реферат про Шевченка на тім святі зголосився прочитати славнозвісний тут великий письменник, драматург та знавець сербської літератури, Бронислав Нушич. Крім нього читали ще реферати професор Єлачич, бувший проф. Каменецького Університету, а тепер проф. Скоплянського Університету, д-р Ленарт, Югославянин, що у свій час студіював у Львові, та п. Будз, голова „Просвіти".

Свято відкрив Нушич та в довшій промові схарактеризував Шевченка як геніяльного співця, великого Славянина та українського національного пророка. Закінчив п. Нушич окликом „слава" Тарасови і вся саля, як один, під грім оплесків, підхопила: слава... слава... слава. Після реферату хор „Просвіти", під орудою п. Красутського, відспівав „Заповіт", який публика, наполовину югославянська, вислухала стоячи.

Дальше виступив д-р Єлачич, котрий в прекрасній промові звеличав Шевченка не тільки як національного поета України, але й поета світового значіння, бо, як сказав він, лише за один твір „Катерина" Шевченко має право увійти у світову літературу. Публика витала промовця бурхливими оплесками. Гарні промови виголосили також д-р Ленарт та п. Будз, котрих публика щиро витала. Після промов почався концертовий відділ. Невеличкий щодо скількости хор „Просвіти" під орудою п. Красутського робив миле вражіння. Кожну пісню приходилось повторювати і кожна викликала бурю оплесків. Гарно пройшла деклямація Черського „Гамалія" та надзвичайно продумана і талановита деклямація „Марина", яку виголосила пані Мозгова. Велике вражіння зробили: деклямація 6-літньої доньки п. Крисина, котра деклямувала „Посланіє до Земляків" та прекрасна гра на бандурі учня Ємця, п. Чорного. Програму виконано так гарно, що публика ще довго не хотіла виходити з салі. Як приклад повного признання може послужити заява бувшого голови Академії Наук та довголітнього голови ради міністрів, проф. Жуевича, котрий, дякуючи, сказав: „Хвала, господо, од данас я сам Украінац" (дякую, панове, від сьогодні — я Українець).

З. Оглавець.

*) В день Шевченкових роковин помістили статті про нашого поета такі югославянські часописи: „Политика", „Време", „Югословенски Гласник", „Hrvatski List", „Правда".

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

НОВА ПУБЛІКАЦІЯ ПРО ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА

Провід українських націоналістів видав у Празі дуже гарно зредаговану книжку про польську „пацифікацію" під заголовком:

На вічну ганьбу Польщі, твердині варварства в Европі.

Книжка має 152 сторін і 39 знимок.

Зміст: І. частина. А. Описи ляцьких варварств та звірств. 1. „Пацифікація" Сх. Галичини. 2. Погром Українців у Збаражчині. 3. Вандали й варвари. 4. Гріше звірів. — Б. Протоколи очевидців, зізнання побитих, лікарські свідоцтва, судові документи, інтерпеляції соймові, описи й петиції чужинців. 5. Обїздка епископа Бучка. 6. І. Терпиляк про своє побиття. 7. о. М. Блозовський про своє побиття. 8. о. Е. Мандзій про своє побиття. 9. Як я пережив польську „пацифікацію" (пише В. Починок). 10. Військова карна експедиція в Гаях (3 протоколи). 11. Протоколярні зізнання про польські звірства (11 протоколів). 12. Судові документи про польську „пацифікацію". 13. Лікарські свідоцтва (6 док.) 14. Зізнання побитих (20 док.). 15. Українські посли про своє увязнення в Берesті. 16. Інтерпеляція клюбу українських послів. 17. Англійський очевидець про жертви польських погромів. 18. Американець, жертва польського звірства, про свої досвіди. 19. Д-р Дей про польські звірства. 20. Трагедія України. 21. Події в селі Чірче. 22. Місс Шіпшенкс про польські варварства. 23 Американський кореспондент про польські погроми. 24. Американський кореспондент про „пацифікацію". 25. Англійські парляментарі в обороні українського народу. — II. частина: Протестна акція проти польського терору. 1. Англія, 2. Америка, 3. Канада, 4. Бразилія, 5. Чехословаччина, 6. Німеччина, 7. Франція, 8. Бельгія, 9. Італія, 10. Данціг, 11. Литва, 12. Австрія, 13. Швайцарія, 14. Інші країни.

Ціна 50 центів.

Замовлення слати до:

ADMINISTRACE „ROZBUDOVA NACII",

Praha-Smichov, Postovni schranka 37, C. S. R.

Книжка є заборонена в краю. Тому кожний, хто має родину або знакомих в краю, хай її купить, щоб їм колись передати чи привезти. Замовляйте скоро, бо наклад обмежений.

З концертової салі.

— Чому тут вивішений напис: „Усі тікети розпродані", коли саля пуста?!

— Тому кілька хвилин, заки співак зачав співати, всі місця були зайняті.

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(17)

Одного дня Тарзан і його пантера Шіта зявилася серед малп, Тарзанових приятелів. Побачивши пантеру з Тарзаном, малпи з переляку почали тікати, а деякі з них вискочили на дерево. Перед ними був їх віковічний ворог. Тарзан накинув на шию Шіти свого шнура й коротко тримав її в руках. Заспокоюючи малп, він наблизився з пантерою до них.

—o—

Зпочатку малпи ставилися до пантери з недовірям, а вона також не дуже симпатизувала з ними. Та старанням Тарзана ці віковічні вороги були помирені й поволі навіть здружилися між собою. Утворився нарешті якийсь дивний тріюмвірат: Тарзан - людина, малпи й пантера. Ніхто не міг би собі такого уявити, живучи в Лондоні, навіть з найбагатшою фантазією.

—o—

Часами цей тріюмвірат розходився в ріжні сторони, бо кожен з них мав свої особисті потреби. Одного разу Тарзан лежав на прогалині джунглів, вигріваючись на сонці. Він плянував, що далі робити й як вибратися з цього острова. Ззаду його визирнув зза кущів дикун. Побачивши несподівано білу людину, він здивувався й почав робити знаки своїм товаришам.

—o—

Дикуни почали обережно наближатися до Тарзана, думаючи захопити його несподівано. Вони думали, що він спить і не почує їх наближення. Вони вже готовилися напасти на лежачого Тарзана, як той своїм чутливим вухом відчув шелест позаду нього, а інстинктом відчув небезпеку. Тарзан вмить скочив на ноги й стояв, готовий стрінути наступаючих на нього людоїдів. В руках він тримав грубий кий.

—o—